

Polska Akademia Nauk
Wydział I

W a r s z a w a
Pałac Kultury i Nauki

Uzasadnienie potrzeby wyjazdu w celach naukowo-badawczych
do Chińskiej Republiki Ludowej.

Potrzebę wyjazdu do Chińskiej Republiki Ludowej uzasadniają dwa poważne powody, ściśle związane z moją pracą badawczą. Powód pierwszy to potrzeba dokładnego poznania charakteru i składu przemysłów paleolitycznych różnego wieku chińskich stanowisk otwartych i jaskiniowych, w szczególności: poznania techniki produkcji półsurowca i techniki jego wtórnej obróbki, morfologii i typologii narzędzi. Studia te mają na celu wyjaśnienie bardzo ważnego zagadnienia, mianowicie - zagadnienia stosunku chronologicznego i kulturowego paleolitu chińskiego do paleolitu syberyjskiego i do paleolitu europejskiego. Jest to zagadnienie otwarte. Próbę wyjaśnienia tego zagadnienia podałem w obszernej pracy, opublikowanej w 1928 r., opartej na wynikach moich studiów, w Muzeach Moskwy i Leningradu, materiałów paleolitycznych ze stanowisk syberyjskich - z okolic Irkucka i Krasnojarska. Wyjazd do Chin daje mi wyjątkową okazję do zapoznania się w terenie z warunkami geologicznymi tych stanowisk i z ich zawartością kulturową w celu wyjaśnienia ich stosunku chronologicznego i kulturowego do chińskich stanowisk paleolitycznych lessowych.

Drugi powód to - w związku z zagadnieniem lessów i utworów lessowych, stanowiącym od dawna przedmiot moich badań terenowych i kameralnych, oraz w związku z zagadnieniem wieku geologicznego chińskich stanowisk lessowych - potrzeba poznania lessów i utworów lessowych chińskich; ich charakteru, struktury, tekstury i stratygrafii; ich składu petrograficznego i granulometrycznego, morfologii ziarna oraz zawartości CaCO_3 . Wymaga to studiów terenowych i badań kameralnych pobranych próbek lessu i utworów lessowych. W wyniku zostałyby uzyskany cenny materiał porównawczy, który w zestawieniu z wynikami badań naszych lessów i utworów lessowych, przyczyniłby się wydatnie do wyjaśnienia

nia przynajmniej pewnych stron wielce skomplikowanego zagadnienia lessu. W wyjaśnieniu tego zagadnienia jest bezpośrednio zainteresowana prehistoria czwartorzędu naszego terenu, ponieważ liczne nasze stanowiska paleolityczne są stanowiskami lessowymi.

Pracę na terenie Chin ułatwią mi niewątpliwie prof. Chia Ian-po i H.C. Pei z Zakładu Paleontologii Kręgowców Chińskiej Akademii Nauk w Pekinie, z którymi jestem w stosunkach naukowych.

W dążeniu do możliwie wszechstronnego pod względem naukowym wykorzystania wyjazdu do Chin proszę o zapewnienie mi przy jego realizacji warunków następujących:

1. Czas trwania delegacji 77 dni: Od 16.VIII do 31.X r.b.

2. Przejazdy do Pekinu i z powrotem kolejną przez Syberię i Mandżurię. Przy przejeździe do Pekinu dwie przerwy w podróży długości 5 do 7 dni każda: w Irkucku i w Krasnojarsku na Syberii. Przerwy uzasadnione poważną potrzebą zapoznania się w terenie z lessowymi i występującymi w utworach tarasów stanowiskami paleolitycznymi, znajdującymi się w okolicach tych miast, oraz z inwentarzami kulturowymi tych stanowisk /głównie stanowiska "Afontowa Góra" na peryferii m. Irkucka i "Wiercholenskaja Góra" koło Krasnojarska/.

3. Przewóz próbek utworów lessowych wagi ogólnej do 30 kg.

Kierownik Zakładu

Ludwik Sawicki

/Prof. Ludwik Sawicki/

Warszawa, dnia 25 maja 1961 r.

Instytut Historii Kultury Materialnej
Polskiej Akademii Nauk
ZAKŁAD PALEOLITU
Warszawa, ul. Szkielecka 5

Polska Akademia Nauk

Wydział I

W a r s z a w a

Pałac Kultury i Nauki

Uzasadnienie potrzeby wyjazdu w celach naukowo-badawczych
do Krasnojarska i Irkucka na Syberii w ZSRR.

Zagadnienie stosunku chronologicznego i kulturowego paleolitu syberyjskiego do paleolitu europejskiego i chińskiego to zagadnienia o bardzo ważnym znaczeniu, nie tylko lokalnym, dotychczas jeszcze otwarte. Próbę wyjaśnienia tych zagadnień podałem w pracy opublikowanej w 1928 r.^{x/}, która zawierała wyniki moich studiów, w muzeach Moskwy i Leningradu, materiałów paleolitycznych z różnych stanowisk ZSRR, w tym również ze stanowisk syberyjskich.

Z ponowną próbą wyjaśnienia tych zagadnień jest związany mój wyjazd do Chińskiej Republiki Ludowej. Jest on wyrazem potrzeby zapoznania się z przemysłami chińskich stanowisk paleolitycznych oraz - w związku z zagadnieniem wieku geologicznego chińskich stanowisk paleolitycznych otwartych - z utworami oznaczonymi jako less, w których zawartość kulturowa tych stanowisk występuje.

Wyjazd do Chin daje wyjątkową okazję do zapoznania się w terenie - w drodze powrotnej przez Syberię - z warunkami geomorfologicznymi i geologicznymi stratygraficznymi przynajmniej przewodnich stanowisk paleolitycznych syberyjskich: "Afontowa gora" na przedmieściu Krasnojarska i "Wiercholenskaja gora" koło Irkucka. Proszę przeto o umożliwienie mi zatrzymania się na 5 do 7 dni w miastach Krasnojarsk i Irkuck. W miastach tych są Muzea, do których się zwrócę o prezentację wymienionych stanowisk i o współudział w wyjaśnieniu ich warunków geologicznych oraz składu i charakteru ich zawartości kulturowej.

Kierownik Zakładu

Ludwik Sawicki

/Prof. Ludwik Sawicki/

x/

L. Sawicki - Materiały do znajomości prehistorii Rosji.
"Przegląd Archeologiczny", t. III. Poznań 1927-1928

Warszawa, dnia 25 maja 1961 r.

Polska Akademia Nauk

Wydział I

W a r s z a w a
Pałac Kultury i Nauki

Uzasadnienie potrzeby wyjazdu w celach naukowych i badawczych
do Krasnojarska i Irkucka na Syberii w ZSRR.

Zagadnienie stosunku chronologicznego i kulturowego paleolitu syberyjskiego do paleolitu europejskiego i chińskiego to zagadnienie o bardzo ważnym znaczeniu, nie tylko lokalnym, dotychczas jeszcze otwarte. Próbę wyjaśnienia tych zagadnień podałem w pracy opublikowanej w 1928 r.^{x/}, która zawierała wyniki moich studiów, w muzeach Moskwy i Leningradu, materiałów paleolitycznych z różnych stanowisk ZSRR, w tym również ze stanowisk syberyjskich.

Z ponowną próbą wyjaśnienia tych zagadnień jest związany mój wyjazd do Chińskiej Republiki Ludowej. Jest on wyrazem potrzeby zapoznania się z przemysłami chińskich stanowisk paleolitycznych oraz - w związku z zagadnieniem wieku geologicznego chińskich stanowisk paleolitycznych otwartych - z utworami oznaczonymi jako less, w których zawartość kulturowa tych stanowisk występuje.

Wyjazd do Chin daje wyjątkową okazję do zapoznania się w terenie - w drodze powrotnej przez Syberię - z warunkami geomorfologicznymi i geologicznymi stratygraficznymi przynajmniej przewodnich stanowisk paleolitycznych syberyjskich: "Afontowa góra" na przedmieściu Krasnojarska i "Wiercholenskaja góra" koło Irkucka. Proszę przeto o umożliwienie mi zatrzymania się na 5 do 7 dni w miastach Krasnojarsk i Irkuck. W miastach tych są Muzea, do których się zwrócę o prezentację wymienionych stanowisk i o współudział w wyjaśnieniu ich warunków geologicznych oraz składu i charakteru ich zawartości kulturowej.

Kierownik Zakładu

Sawicki

/Prof. Ludwik Sawicki/

x/

L. Sawicki - Materiały do znajomości prehistorii Rosji.
"Przegląd Archeologiczny", t. III. Poznań 1927-1928

Warszawa, dnia 22 kwietnia 1961 r.

Polska Akademia Nauk

Wydział I

W a r s z a w a

Pałac Kultury i Nauki

Uzasadnienie potrzeby wyjazdu w celach naukowo-badawczych
do Chińskiej Republiki Ludowej.

Potrzebę wyjazdu do Chińskiej Republiki Ludowej uzasadniają dwa poważne powody, ściśle związane z moją pracą badawczą. Powód pierwszy to potrzeba dokładnego poznania charakteru i składu przemysłów paleolitycznych różnego wieku chińskich stanowisk otwartych i jaskiniowych, w szczególności: poznania techniki produkcji półsurowca i techniki jego wtórnej obróbki, morfologii i typologii narzędzi. Studia te mają na celu wyjaśnienie bardzo ważnego zagadnienia, mianowicie - zagadnienia stosunku chronologicznego i kulturowego paleolitu chińskiego do paleolitu syberyjskiego i do paleolitu europejskiego. Jest to zagadnienie otwarte. Próbę wyjaśnienia tego zagadnienia podałem w obszernej pracy, opublikowanej w 1928 r., opartej na wynikach moich studiów, w Muzeach Moskwy i Leningradu, materiałów paleolitycznych ze stanowisk syberyjskich - z okolic Irkucka i Krasnojarska. Wyjazd do Chin daje mi wyjątkową okazję do zapoznania się w terenie z warunkami geologicznymi tych stanowisk i z ich zawartością kulturową w celu wyjaśnienia ich stosunku chronologicznego i kulturowego do chińskich stanowisk paleolitycznych lessowych.

Drugim powodem to - w związku z zagadnieniem lessów i utworów lessowych, stanowiącym od dawna przedmiot moich badań terenowych i kameralnych, oraz w związku z zagadnieniem wieku geologicznego chińskich stanowisk lessowych - potrzeba poznania lessów i utworów lessowych chińskich: ich charakteru, struktury, tekstury i stratygrafii; ich składu petrograficznego i granulometrycznego, morfologii ziarna oraz zawartości CaCO_3 . Wymaga to studiów terenowych i badań kameralnych pobranych próbek lessu i utworów lessowych. W wyniku zostaby uzyskany cenny materiał porównawczy, który w zestawieniu z wynikami badań naszych lessów i utworów lessowych, przyczyniłby się wydatnie do wyjaśnienia

nia przynajmniej pewnych stron wielce skomplikowanego zagadnienia lessu. W wyjaśnieniu tego zagadnienia jest bezpośrednio zainteresowana prehistoria czwartorzędu naszego terenu, ponieważ liczne nasze stanowiska paleolityczne są stanowiskami lessowymi.

Pracę na terenie Chin ułatwią mi niewątpliwie prof. Chia Ian-po i N.C. Pei z Zakładu Paleontologii Kręgowców Chińskiej Akademii Nauk w Pekinie, z którymi jestem w stosunkach naukowych.

W dążeniu do możliwie wszechstronnego pod względem naukowym wykorzystania wyjazdu do Chin proszę o zapewnienie mi przy jego realizacji warunków następujących:

1. Czas trwania delegacji 77 dni: Od 16.VIII do 31.X r.b.
2. Przejazdy do Pekinu i z powrotem koleją przez Syberię i Mandżurię. Przy przejeździe do Pekinu dwie przerwy w podróży długości 5 do 7 dni każda: w Irkuuku i w Krasnojarsku na Syberii. Przerwy uzasadnione poważną potrzebą zapoznania się w terenie z lessowymi i występującymi w utworach tarasów stanowiskami paleolitycznymi, znajdującymi się w okolicach tych miast, oraz z inwentarzami kulturowymi tych stanowisk /głównie stanowiska "Afontowa Gora" na peryferii m. Irkucka i "Wiercholenskaja Gora" koło Krasnojarska/.
3. Przewóz próbek utworów lessowych wagi ogólnej do 30 kg.

Kierownik Zakładu

Ludwik Sawicki

/Prof. Ludwik Sawicki/

Обоснование потребности поездки в Китайскую Народную Республику в научно-исследовательских целях

Потребность поездки в Китайскую Народную Республику обуславливается двумя важными причинами, тесно связанными с моей исследовательской работой. Причина первая - это необходимость подробного изучения характера и состава палеолитической промышленности разного возраста в китайских открытых и пещерных стоянках, в частности: изучения техники производства полуфабриката и техники его повторной обделки, морфологии и типологии орудий. Целью этих исследований является выяснение очень важной проблемы, а именно, вопроса хронологического и культурного отношения китайского палеолита к палеолиту сибирскому и европейскому. Вопрос этот до сих пор открыт. Попытка выяснения этого вопроса была помещена мною в обширной работе, опубликованной в 1928 г. и основанной на результатах моих исследований в музеях Москвы и Ленинграда, материалов из сибирских стоянок окрестностей Иркутска и Красноярска. Поездка в Китай представляет исключительную возможность изучения в поле геологических условий этих стоянок и их культурного содержания, с целью выяснения их хронологического и культурного отношения к китайским палеолитическим лессовым стоянкам.

Вторая причина - в связи с вопросом лесса и лессовых образований, представляющим издавна предмет моих полевых и камеральных исследований, а также в связи с вопросом геологического возраста китайских лессовых стоянок - необходимость изучения китайских лессов и лессовых образований: их характера, структуры, текстуры и стратиграфии, их петрографического и гранулометрического состава, морфологии зерна и содержания CaCO_3 . Это требует полевых и камеральных исследований отобранных образцов лесса и лессовых образований. Результатом этого явился бы ценный сравнительный материал, который в сопоставлении с результатами исследований наших лессов в значительной мере поможет выяснить хотя бы некоторые стороны весьма сложной проблемы лесса. В выяснении этого вопроса непосредственно заинтересована четвертичная предистория нашей территории, так как многие наши стоянки являются стоянками лессовыми.

В моей работе на территории Китая несомненно помогут мне проф. проф. Хиа Лан-по и Н.Ц. Пеи из Отдела палеонтологии позвоночных Китайской Академии наук в Пекине, с которыми я под-

держивая научную связь.

Стремясь к возможно всестороннему научному использованию поездки в Китай, прошу обеспечить мне следующие условия.

1/ Время командировки 77 дней - с 16.8. по 31.10.1961 г.

2/ Переезд в Пекин и обратно поездом через Сибирь и Манчжурию. Во время поездки в Пекин два перерыва в путешествии продолжительностью 5 - 7 дней каждый - в Иркутске и Красноярске.

Перерывы обоснованы необходимостью ознакомления в поле с лессовыми и расположенными в образованиях террас палеолитическими стоянками, находящимися вблизи этих городов, и с культурным содержанием этих стоянок /в основном стоянки "Афонтова гора" на окраине Иркутска и "Верхоленская гора" около Красноярска/.

3/ Перевоз образцов лессовых образований общим весом до 30 кг.

Множин Савицкий

Варшава, апрель 1961 г.

Варшава, 30 июня 1961 г.

Обоснование необходимости поездки в Красноярск и Иркутск
в СССР с научно-исследовательской целью

Вопрос хронологического и культурного отношения сибирского палеолита к палеолиту европейскому и китайскому - это важный, до сих пор открытый вопрос, имеющий не только местное значение. Попытка выяснения этих вопросов была приведена мною в работе, опубликованной в 1928 г.^{2/}, которая содержала результаты моих исследований палеолитических материалов из различных стоянок СССР, проводимых в музеях Москвы и Ленинграда; в их числе были и материалы из сибирских стоянок.

С новой попыткой выяснения этих вопросов связан мой выезд в Китайскую Народную Республику. Выражается он необходимостью ознакомления с промышленностью китайских палеолитических стоянок и, в связи с вопросом геологического возраста китайских открытых палеолитических стоянок, с образованиями, называемыми лессом, в которых встречается культурное содержимое этих стоянок.

Поездка в Китай является чрезвычайно благоприятным случаем для ознакомления в поле на обратном пути через Сибирь, с геоморфологическими и геологическими стратиграфическими условиями хотя бы руководящих сибирских палеолитических стоянок: "Афонтова гора" - на окраине Красноярска и "Верхотенская гора" - около Иркутска. Поэтому прошу предоставить мне возможность остановиться на 5 до 7 дней в городах Красноярске и Иркутске. В этих городах находятся музеи, к сотрудникам которых я обращусь с просьбой показать мне перечисленные стоянки и содействовать в выяснении их геологических условий, а также состава и характера культурного содержания.

Людвик Савицкий

^{2/} L. Sawicki - Materiały do znajomości prehistorii Rosji.
"Przegląd Archeologiczny", t. III. Poznań 1927-1928

Обоснование потребности поездки в Китайскую Народную Республику в научно-исследовательских целях. и программа ее реализации.

Потребность поездки в Китайскую Народную Республику обуславливается двумя важными причинами, тесно связанными с моей исследовательской работой. Причина первая - это необходимость ¹⁾ подробного изучения характера и состава палеолитической промышленности разного возраста в китайских открытых и пещерных стоянках, в частности: изучения техники производства полуфабриката и техники его повторной обработки, морфологии и типологии орудий. Целью этих исследований является выяснение очень важной проблемы, а именно вопроса хронологического и культурного отношения китайского палеолита к палеолитам сибирскому и европейскому. Вопрос этот до сих пор открыт.

1)

Попытка объяснения этого вопроса была помещена мною в обширной работе, опубликованной в 1928 г. и основанной на результатах моих исследований в музеях Москвы и Ленинграда, материалов из сибирских стоянок окрестностей Иркутска и Красноярска.

Поездка в Китай представляет исключительную возможность изучения в поле геологических условий этих стоянок и их культурного содержания с целью выяснения их хронологического и культурного отношения к китайским палеолитическим лессовым стоянкам.

2)

Вторая причина ²⁾ в связи с вопросом лесса и лессовых образований, представляющим издавна предмет моих полевых и камеральных исследований, а также в связи с вопросом геологического возраста китайских лессовых стоянок - необходимость изучения китайских лессовых и лессовых образований: их характера, структуры, текстуры и стратиграфии; их петрографического и градулометрического состава, морфологии зерна и содержания CaCO₃.

Это требует полевых и камеральных исследований отобранных образцов лесса и лессовых образований. Результатом явился бы ценный сравнительный материал, который в сопоставлении с результатами исследований, ^{наших лессов} в значительной мере поможет выяснить хотя бы некоторые стороны весьма сложной проблемы лесса. В вы-

иснении этого вопроса непосредственно заинтересованы четвертичная предистория нашей территории, так как многие наши стоянки являются лессовыми стоянками.

В моей работе на территории Китая несомненно помогут мне проф. проф. Хиа Лан-по и Н. Ц. Пай из Отдела палеонтологии позвоночных Китайской Академии наук в Пекине, с которыми поддерживаю научную связь.

Стремясь и возможно всестороннему научному использованию поездки в Китай, прошу обеспечить мне следующие условия:

- 1.) Время командировки 77 дней: с 16.08 по 31.10.1961 г.
- 2.) Переезд в Пекин и обратно поездом через Сибирь и Манчжурию. Во время поездки в Пекин два перерыва в путешествии продолжительностью 5-7 дней каждый - в Иркутске и Красноярске. Перерывы обоснованы серьезной необходимостью ознакомления в поле с лессовыми и расчлененными в образованиях террас палеолитическими стоянками, находящимися вблизи этих городов, и с культурным содержанием этих стоянок (в основном стоянки "Афонтова Гора" на окраине Иркутска и "Верколенская Гора" около Красноярска).
- 3.) Перевоз образцов лессовых образований общим весом до 30 кг.

Руководитель Отдела

/ Проф. Людвик Савицкий /

Варшава, апрель 1961 г.

*См. архив
Иркутск
музея*

Обоснование потребности поездки в Китайскую Народную Республику в научно-исследовательских целях и программа ее реализации.

Потребность поездки в Китайскую Народную Республику обуславливается двумя важными причинами, тесно связанными с моей исследовательской работой.

1. Научные характера и состава палеолитической промышленности разного возраста в китайских открытых и пещерных стоянках, в частности: изучение техники производства полуфабриката и техники его повторной обработки, морфологии и типологии орудий.

Целью этих исследований является выяснение очень важной проблемы, а именно вопроса хронологического и культурного отношения китайского палеолита к палеолитам сибирскому и европейскому. Вопрос этот до сих пор открыт.

Попытка объяснения этого вопроса была помещена мною в обширной работе, опубликованной в 1928 г. и основанной на результатах моих исследований в музеях Москвы и Ленинграда, материалов из сибирских стоянок окрестностей Иркутска и Красноярска.

Поездка в Китай представляет исключительную возможность изучения в поле геологических условий этих стоянок и их культурного содержания с целью выяснения их хронологического и культурного отношения к китайским палеолитическим лессовым стоянкам.

2. В связи с вопросом лесса и лессовых образований, представляющих издавна предмет моих полевых и камеральных исследований, а также в связи с вопросом геологического возраста китайских лессовых стоянок — необходимость изучения китайских лессовых и лессовидных образований: их характера, структуры, текстуры и стратиграфии; их петрографического и гранулометрического состава, морфологии зерна и содержания CaCO_3 .

Это требует полевых и камеральных исследований отобранных образцов лесса и лессовых образований. Результатом явился бы ценный сравнительный материал, который в

сопоставлении с результатами исследований наших лессов, в значительной мере поможет выяснить хотя бы некоторые стороны весьма сложной проблемы лесса. В выяснении этого вопроса непосредственно заинтересованы четвертичная предьстория нашей территории, так как многие наши стоянки являются лессовыми стоянками.

В моей работе на территории Китая несомненно помогут мне проф.проф. Хиа Лан-по и Н.Ц.Пэж из Отдела палеонтологии позвоночных Китайской Академии Наук в Пекине, с которыми поддерживаю научную связь.

Руководитель Отдела

/Проф. Людвик Савицки/

Warszawa, dnia 19 października 1962

Dyrekcja Instytutu Historii
Kultury Materialnej PAN

Warszawa
Pałac Staszica

W załączeniu odpis pisma z dn. 15 b.m., które przesłałem do Wydziału I PAN. Pismo dotyczy sprawy terminu mego wyjazdu do Chińskiej Republiki Ludowej.

Lsa

/Ludwik Sawicki/

Warszawa, dnia 15 października 1962r.

Polska Akademia Nauk
Wydział I

Warszawa
Pałac Kultury i Nauki

Dnia 12 b.m. zostałem telefonicznie powiadomiony o terminie mego wyjazdu do Chińskiej Republiki Ludowej, który wyznaczony został bez porozumienia ze mną na dzień 19 b.m. W odpowiedzi zakomunikowałem, że wyjazd mój w tym czasie jest niecelowy. W związku z tą sprawą odwiedziłem Dyrektora Ługowskiego, któremu podałem następujący powód swojej odmowy.

Termin wyjazdu jest z górá o dwa miesiące późniejszy od zaplanowanego /16.VIII, pobyt w delegacji - do 31.X/ i wyjazd w tym czasie uniemożliwiłby mnie wykonanie w pełni celu mego wyjazdu do Republiki Chińskiej, który podałem w piśmie z dnia 22.IV.1961r. do Wydziału I PAN. W piśmie tym, jako drugi powód, uzasadniający potrzebę tego wyjazdu, podałem potrzebę przeprowadzenia studiów terenowych lessu i utworów lessowych chińskich. Przeprowadzenie tych studiów, przy wyjeździe z Warszawy dn. 19 października, byłoby niemożliwe.

Traktując tę sprawę jako otwartą, niniejszym proszę o przesunięcie terminu mego wyjazdu do Chińskiej Republiki Ludowej bądź na początek maja, bądź na początek sierpnia 1963r.

L. Sawicki

/Prof. Ludwik Sawicki/